

але й на збільшення мотивації громадян країни сплачувати ці податки.

На жаль, на даному етапі розвитку це надто складне завдання для нашої країни. Оскільки ставка податку дуже велика, а вигоди та соціальні забезпечення від держави не мають належного рівня, то й стимуляції сплати податків до державної казни громадяни не мають. Саме тому ми маємо великий відсоток тінізації економіки в цілому. Аби щось змінити в країні, замало вносити зміни в законодавство та проводити реформи в окремих галузях, потрібна повна реструктуризація економіки і податкової політики.

Література:

1. Бурденко І.М. Аналіз стану і напрямки розвитку податкової системи України та вплив на зростання економіки / І.М. Бурденко, О.В. Кравченко // Актуальні проблеми економіки. – 2007. - № 24. – С. 67.
2. Меркулова Т.В. Інституційні основи оподаткування та податкового регулювання економіки: автореф. дис. доктора екон. наук / Т.В. Меркулова. – К., 2006. - С. 17.
3. Огоновський А.Р. Система податків в Україні та основні напрями її реформування / А.Р. Огоновський // Науковий вісник. - 2008. - № 17. - С. 228 - 238.
4. Онишко С.В. Проблеми та можливості модернізації інституту податкової політики в Україні / С.В. Онишко // Актуальні проблеми економіки. – 2007. - № 26. – С. 129.
5. Швабій К.І. Теоретичні підходи до формування та реалізації податкової політики держави / К.І. Швабій // Фінанси України. – 2015. – № 10. – С. 90-103.
6. Юрченко В.В. Податкове регулювання на етапі гармонізації / В.В. Юрченко // Державна фіскальна служба України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/podatki-ta-zbori/>. – Назва з екрана.

СОЦІАЛЬНА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Піль Валерія Олегівна

Студентка спеціальності «Облік і оподаткування» (магістр)

Науковий керівник: Кусик Н.Л., к.е.н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту

Одна з основних функцій бухгалтерського обліку – це забезпечення інформацією, необхідною для прийняття управлінських рішень. Досягається це через систему звітності, яка формується у відповідності до запитів менеджменту. На сучасному етапі виникає питання щодо посилення контрольних і аналітичних можливостей облікової інформації, бухгалтерської, фінансової звітності для задоволення потреб системи управління. Тому, перед управлінською інформаційною базою підприємства постає питання щодо нових вимог, які виходять за межі фінансових звітів. Кращим інструментом, що інформує зацікавлені сторони (стейкхолдерів) про вплив підприємства на сталий розвиток суспільства та демонструє його прихильність принципам соціальної відповідальності, є соціальна звітність [1].

Звітність про соціальну відповідальність бізнесу (підприємства) – це відносно новий інструмент не лише для України, а й для світової практики. Якщо річні фінансові звіти випускаються вже приблизно 150 років, то сама ідея складання звітності про соціальну відповідальність виникла на початку 80-х років минулого сторіччя, коли фонди соціальних інвестицій у Великій Британії і США почали відслідковувати соціальні аспекти діяльності компаній та загалом етику бізнесу. Заходи з провадження інноваційних рішень щодо соціальної відповідальності бізнесу, жорсткіші вимоги бізнес - партнерів один до одного, зумовили появу такого поняття, як «звіт із соціальної відповідальності бізнесу», і спричинили «введення нових правил бухгалтерського та управлінського обліку» [2].

В Україні аналогічний процес пов'язаний з необхідністю надання звітів про соціальну відповідальність при виході підприємств на міжнародні ринки збуту. В останні роки, різні за розміром і видами економічної діяльності підприємства все частіше публікують свої звіти про соціальну відповідальність. Звітну інформацію соціального характеру в Україні донедавна розглядали як саморекламу, як непотрібний атрибут гіпертрофованої західної політкоректності. Водночас, західна практика підтверджує, що процес подання користувачам інформації в такому форматі слугує підвищенню ефективності корпоративного управління, стимулюючи розвиток таких властивостей бізнесу, як прозорість, планування і реалізація стратегії, інновативність, оптимізація витрат за рахунок удосконалення бізнес - процесів.

На думку Воробей В., «соціальна (нефінансова) звітність - це документально оформлена сукупність даних організації, що відображає середовище її існування, принципи та методи співпраці з групами впливу, результати діяльності компанії в економічній, соціальній та екологічній сферах». Слід зазначити, що у вітчизняній науковій літературі дотепер немає певної завершеності ні в термінології, ні в методичних основах соціальної звітності, ні в конкретизації та уніфікації понять, що роз'яснюють відповідні положення і особливості їх застосування, а, отже, теоретичні розробки питань соціальної звітності мають велику актуальність [3, с. 6].

У світовій та вітчизняній практиці використовуються такі терміни, як «соціальний звіт» (Social Reporting), «звіт із корпоративної соціальної відповідальності» (Corporate Social Responsibility Reporting), «звіт із корпоративної відповідальності» (Corporate Responsibility Report), «звіт із прогресу» (Progress Report), «звіт зі сталого розвитку» (Sustainable Development Reporting) та ін. [4]. Названі форми звітів характеризуються: спільною метою – надати інформацію про результати діяльності підприємства у соціальній сфері, вплив на навколишнє середовище та ін.; наявністю переважно не фінансової інформації, а даних про якісні та кількісні аспекти соціально-економічної діяльності підприємства; певними відмінностями, які пов'язані з висвітленням тих чи інших сфер соціальної діяльності підприємства.

На відміну від звітів у вільній формі, існують так звані «стандартизовані звіти». Вони відображають діяльність підприємства у сфері корпоративної відповідальності і сталого розвитку, зокрема, внесок підприємства в економіку країни та регіонів присутності, вплив на екологію, етичні питання ведення бізнесу, підтримка місцевих співтовариств, персоналу, а також факти корпоративної філантропії. У міжнародній практиці існує кілька стандартів підготовки такої звітності, що мають свої особливості й різне призначення. Найбільш поширені такі нефінансові звіти [5, с. 62]:

- звіт із прогресу (про виконання принципів Глобального Договору ООН), який складається лише підприємствами – членами Глобального Договору ООН та відображає стан виконання принципів соціальної відповідальності та плани на майбутнє (такий звіт не проходить аудит);
- звіт за GRI - стандартом (звіт зі сталого розвитку), що містить чіткі індикатори щодо діяльності компанії (можливий аудит);
- звіт за стандартом AA 1000, що заснований на діалозі із стейкхолдерами та структурно відповідає їх інформаційним

запитам (можливий аудит).

На сьогоднішній день існує цілий ряд авторитетних методик, які визначають поняття «соціальна звітність» та принципи її складання. Всесвітня бізнес-рада зі сталого розвитку (WBCSD) називає соціальною звітністю добровільну презентацію інформації про соціальну, економічну та екологічну результативність компанії, яка стандартизує цю інформацію відповідно до однієї із систем показників результативності та надає її в публічному доступі всім зацікавленим сторонам. Деякі країни перетворили корпоративну соціальну відповідальність та звітність в ефективний інструмент державної політики. Відповідне законодавство існує в Данії, Швеції, Норвегії, Голландії, Франції, Великобританії, Канаді, де великі компанії зобов'язані щорічного оприлюднювати свої соціальні звіти. Понад 3000 великих європейських корпорацій щорічно оприлюднюють соціальні звіти про те, що вони зробили впродовж року на користь своїх стейкхолдерів [5, с. 63].

В Україні, з розвитком та поширенням питань соціальної відповідальності, процеси складання та надання соціальної звітності набувають особливої цінності та все більшої значущості. На сьогодні документами, що є основним джерелом ідей та засад для розбудови національної системи соціальної звітності з урахуванням українських національних розробок у цій сфері, є наступні: Глобальний договір ООН (UN Global Compact, 2000); Глобальна ініціатива щодо звітності (Global Reporting Initiative, GRI, 2000); Зелена книга ЄС «Популяризація європейських засад корпоративної соціальної відповідальності» (EU Green Paper «Promoting a European framework for Corporate Social Responsibility», 2001); Social Accountability International (SAI, 2001); Institute of Social and Ethical Accountability – «AccountAbility» (AA 1000, 2003); Total Quality Management; Конвенція ЄЕК ООН «Про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з екологічних питань (Орхуська конвенція); Конвенція Міжнародної організації праці (МОП) № 44 «Про безробіття» (ст.ст. 1, 2); Конвенція МОП № 87 «Про свободу асоціації та захист права на організацію»; Конвенція МОП № 98 «Про застосування принципів права на організацію і ведення колективних переговорів»; Конвенція МОП № 154 «Про колективні переговори» (ст.ст. 2, 5); Конвенція МОП № 155 «Про безпеку та гігієну праці» (ст.ст. 2, 3, 5); Конвенція МОП № 157 «Про збереження прав у галузі соціального забезпечення» (ст.ст. 2 – 6); Закон України «Про захист прав споживачів»; Закон України «Про якість та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини»;

Закон України «Про колективні договори і угоди»; Закон України «Про екологічний аудит»; Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»; Закон України «Про соціальний діалог в Україні» тощо.

Треба відзначити, що з кожним роком усе більше вітчизняних підприємств намагаються представити соціальні звіти, складені за міжнародними стандартами AA, GRI та іншими, що дає можливість не тільки порівнювати структуру звітів між українськими компаніями, але й проводити порівняння із закордонними підприємствами тієї ж типологічної групи [6].

Кожне підприємство цілком вільне також у виборі інших методів соціальної звітності та оприлюднення інформації. Крім того, залежно від галузевої специфіки, прийнятними можуть бути різні рекомендації та підходи у даній сфері. Не може бути єдиних стандартів для всіх підприємств, адже кожне з них є унікальним соціальним організмом. Перелічені документи лише орієнтують на принципи та методологію, які в світі знайшли найбільшу підтримку і які, найбільш підходять для бізнесу, що діє в українському соціальному та економічному контексті.

Узагальнюючи точки зору, наявні в різних джерелах інформації, і орієнтуючись на зміст звітів, представлених великими компаніями, можна стверджувати, що соціальна звітність - це складна система інформації, яка відображає діяльність господарюючого суб'єкта в частині трудових відносин, безпеки праці, охорони здоров'я персоналу, благодійності та виконання соціальних програм. Соціальна звітність – це важливий крок до того, щоб бізнес став дійсно соціально відповідальним в кожному своєму рішенні, на кожному конкретному ринку, а не тільки в окремих сферах діяльності.

Поступово, соціальна звітність і в українській бухгалтерській практиці стає невід'ємною частиною бізнес - стратегій та знаходить характерні риси в бізнес – процесах із відповідною внутрішньо-фірмовою організаційною структурою, конкретизацією показників, управлінням і контролем. Однак зазначимо, що ці розробки стосуються, насамперед, лише корпоративного бізнесу.

Література:

1. Посібник із КСВ. Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності / кол. авторів: Лазоренко О., Колишко Р. та ін. - К.: Енергія, 2008. - 96 с.
2. Сорокина Е.М. Отчетность организаций в области устойчивого развития [Електронний ресурс] / Е.М. Сорокина // Все для

- бухгалтера. - 2011. - № 7 (259). – Режим доступу: <http://www.fin-izdat.ru>. – Назва з екрана.
3. Воробей В. Соціальна звітність: стан та перспективи / В. Воробей // Матеріали Зборів мережі Глобального Договору ООН (16 грудня 2009 р.). - К., 2009. - 11 с.
 4. Маматова Т. Нефінансова звітність як елемент системи соціальної безпеки людини і суспільства / Т. Маматова // Проблеми управління соціальним і гуманітарним розвитком: матеріали IV регіон. наук.-практ. конф., м. Дніпропетровськ, 26 листопада 2010 р. / за заг. ред. В.Г. Вікторова. - Д.: ДРІДУ НАДУ, 2010. - С. 162 - 165.
 5. Гуняева Н. Международные стандарты в области социальной ответственности / Н. Гуняева // Стандарты и качество. - 2004. – № 10. - С. 61 - 65.
 6. Буковинська М.П. Соціальна звітність і соціальний аудит: інструменти управління корпораціями [Електронний ресурс] / М.П. Буковинська. - Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vchnu_ekon/2010_4_1/110-114.pdf. - Назва з екрана.

АУДИТОРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ: ЗМІНИ В ЗАКОНОДАВСТВІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Ракитська Анна Олегівна

Студентка спеціальності «Облік і аудит»

Науковий керівник: Буслаєва Г.В., старший викладач кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
(Одеса, Україна)

З 1 січня 2018 року набрав чинності Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (далі - Закон), який вводить в дію з 1 жовтня 2018 року, крім підпункту 1 пункту 9 розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» цього Закону щодо внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, який набирає чинності через 12 місяців з дня набрання чинності цим Законом.

Даний Закон визначає правові засади аудиту фінансової звітності, здійснення аудиторської діяльності в Україні, врегульовує відносини, що виникають при її здійсненні, та приводить норми